

● A murit la o vîrstă de invidiat vigurosul istoric bucovinean Theodor Bălan, retras de mai mulți ani la Gura Humorului. Se înconjurase de relicele adunate într-o viață sacrificată științei. Casa, un adevărat muzeu, depozita documente inestimabile referitoare și la teatrul românesc, mai ales la turneele primelor generații profesioniste de actori din Principate. Printr-o fericită întîmplare, am răsfoit — sînt cîțiva ani — copia dactilografiată a unei „Istorii a teatrului în Bucovina” și din parcurgerea fugară am reținut că volumul cuprinde material inedit despre turneele Tardini-Vlădicescu în Moldova nordică. Deci, implicit, contribuții la biografia eminesciană! Nu ne îndoiim că acest manuscris aflat în mîini pioase va fi încredințat tiparului pentru a înecuna opera regretatului istoric.

● Televiziunea noastră, atît de inspirată cu unele medaliae actricești, n-a fost încurajată îndeajuns de critica dramatică. N-am cîtu un rînd cu propuneri, cu nume ce ar trebui grabnic înregistrate și filmate. Și doar iubim atîți actori în cronicile noastre!... Mai sînt încă urmărit de sonoritățile unei stîlșe școli dramatice din tiradele hamletiene rostite de octogenarul V. Valentinianu. Și inspirata soluție regizorală dăinuie metaforic — în plină cavalcadă recitativă memoria obosește, bătrînul scrutează noaptea cu vulturescă tărie, trecînd ei durerea prîntului danez. Cu tremurător cîntec de lebedă... Nu uitați pe cei doi stîlpi de boltă ai teatrului românesc modern — George Calboreanu și Marioara Voiculescu. Filmați-i nu numai acasă, ci și prin Bucureștii tinereții lor pentru însuflețirea simbolică a unei epoci de aur din trecutul scenei românești.

● Tonul dat de teatrele de Comedie și Mic în organizarea de expoziții în foaiere se amplifică. Atmosfera estetică a sălii de spectacol se extinde astfel în locurile rezervate fumatului și impresiilor „fierbinși”, obligînd la atenție. Ce privim? Nu este rostul acestor rînduri să spună, ci numai să consemneze. Și să sugereze. Vedem aceste expoziții transfigurînd plastic episoade ale destinului Thidiei. Portretele oamenilor de teatru, machetele unor montări de renume, schițe de costum și decor cu intenția tainică sau mărturisită de revoluționare în materie... Un avangardism în sensul major și fertil care a traversat întreaga istorie a genului. Nu vedem rostul talgerelor de aramă, tapise-riilor cu drații desenului rîndînd apocaliptic, humanoizilor din fier forjat bine sudați și greu suportați de dușumea... O spunem fiindcă ne-am ciocnit pe ici pe colo (nu spunem unde!) de ele.

Ionuț Niculescu

